

บทที่ ๑

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

วรรณคดีเป็นผลิตผลทางวัฒนธรรมแห่งยุคสมัย มีคุณค่าเชิงสังคมอย่างยิ่ง กล่าวคือ นอกจากจะให้ความเพลิดเพลินทางอารมณ์แก่คนในสังคมแล้ว วรรณคดียังมีบทบาทในด้านอื่นๆ อีกด้วย โดยเฉพาะบทบาทการสะท้อนภาพของสังคมที่เป็นต้นกำเนิดแห่งวรรณคดีนั้นๆ ทั้งนี้ เนื่องมาจากวรรณคดีกับสังคมมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก เพราะกวีหรือผู้สร้างสรรค์วรรณคดีนั้น “ถึงจะเป็นคนเดียวก็เปรียบเหมือนสามคน คือ นอกจากจะเป็นนักประพันธ์ทางแต่งหนังสือแล้ว ยังเป็นหน่วยหนึ่งของคนรุ่นนั้นสมัยนั้น และเป็นพลเมืองด้วย” (วิทย์ ศิวะศรียานนท์, ๒๕๔๑ : ๑๕๖)

ทุกสังคมย่อมมีวรรณคดีเป็นสมบัติของสังคมทั้งสิ้น อาจกล่าวได้ว่า วรรณคดีเป็นเครื่องชี้วัดอย่างหนึ่งของความเจริญหรือความเสื่อมของสังคมใดสังคมหนึ่งได้ ในส่วนของสังคมไทยมีวรรณคดีประจำชาติที่เป็นมรดกตกทอดมาหลายยุคหลายสมัยเป็นจำนวนมาก ทั้งวรรณคดีแบบฉบับ (หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นวรรณคดีส่วนกลางหรือวรรณคดีราชสำนัก) และวรรณคดีท้องถิ่นซึ่งเป็นสมบัติเฉพาะของแต่ละภูมิภาคที่มีลักษณะของวรรณคดีแตกต่างกันไป วรรณคดีของท้องถิ่นใดก็มักจะฉายภาพสังคมของท้องถิ่นนั้นไว้ กุสุมา รักษมณี กล่าวถึงการศึกษาวรรณคดีท้องถิ่นว่า วรรณคดีท้องถิ่นสะท้อนให้เห็นความคิด ความเชื่อและค่านิยมต่างๆ จึงเหมาะที่จะศึกษาในเชิงสังคม โดยศึกษาสภาพสังคมท้องถิ่นที่สัมพันธ์กับวรรณคดีเหล่านั้น หรือศึกษาค่านิยม คติ ความเชื่อ ฯลฯ ที่เห็นได้จากวรรณคดี (กุสุมา รักษมณี, ๒๕๓๓ : ๓๓)

การศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนเพื่อให้เข้าใจลักษณะเฉพาะอาจทำได้หลายวิธี การศึกษาจากข้อมูลทางสังคมปัจจุบัน แม้จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ แต่ก็ยังเป็นข้อมูลเฉพาะช่วงเวลานี้เท่านั้น อาจมองไม่เห็นลักษณะของสังคมและชุมชนในอดีตได้ ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าใจสภาพความเป็นไปของสังคมนั้นได้อย่างสมบูรณ์นัก เพราะวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนมีความต่อเนื่องกันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งสั่งสมและถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่งเป็นเวลายาวนาน

การศึกษาวิถีชีวิตชุมชนจากวรรณคดีท้องถิ่น จึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เข้าใจสภาพสังคมนั้นๆ ได้ อย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

วรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้ก็เช่นเดียวกับวรรณคดีท้องถิ่นอื่นๆ กล่าวคือ ปรากฏใน ๒ ลักษณะ ได้แก่ วรรณคดีมุขปาฐะ เช่น เพลงกล่อมเด็ก เพลงบอก วรรณกรรมประกอบการแสดงต่างๆ เป็นต้น และวรรณคดีลายลักษณ์เช่น นิทานชาดก กฎหมาย คำรับคำร่าต่างๆ เป็นต้น นิทานประโลมโลก เป็นวรรณคดีลายลักษณ์ประเภทหนึ่งที่ยังบันทึกไว้ในสมุดข่อย หรือสมุดไทย ซึ่งชาวภาคใต้เรียกว่าหนังสือบุด หรือ บุด หรือหมุด โดยจารึกด้วยอักษรไทยและอักษรขอม เนื้อหาของนิทานประโลมโลกภาคใต้มีทั้งที่นำเนื้อเรื่องมาจากที่อื่น และคิดแต่งขึ้นเอง โดยอาศัยเค้าเรื่องจากนิทานในท้องถิ่น จากการวิจัยของอุดม หนูทอง รวบรวมต้นฉบับนิทานประโลมโลกภาคใต้ไว้ได้จำนวน ๑๖ เรื่อง พบว่า เนื้อหาของนิทานประโลมโลกเหล่านี้ได้รับอิทธิพลทางความคิดจากพุทธศาสนาและประสบการณ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่า นิทานประโลมโลกภาคใต้มีคุณค่าในด้านการสะท้อนความเป็นไปของสังคมยุคก่อนในหลายด้าน (อุดม หนูทอง, ม.ป.ป. : ๒๕๖๖)

การศึกษาวรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้ประเภทนิทานประโลมโลกที่ผ่านมา เป็นการศึกษาในด้านกลวิธีการแต่ง และคุณค่าในด้านต่าง ๆ ซึ่งแม้จะมีการศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมด้วย แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการศึกษาเท่านั้น ยังไม่มีผู้ใดศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนภาคใต้โดยตรง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประเด็นดังกล่าว โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์ว่า วรรณคดีนิทานประโลมโลกเหล่านี้ได้สะท้อนลักษณะวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน ตลอดจนภูมิปัญญาชาวบ้านภาคใต้ในอดีตไว้อย่างไรบ้าง เพื่อเป็นฐานแห่งความเข้าใจสังคมภาคใต้ในปัจจุบัน

การศึกษาดังนี้จะทำให้มองเห็นคุณค่าทางสังคมของวรรณคดีท้องถิ่น ซึ่งเป็นข้อมูลทางคติชนที่สำคัญของชุมชน และตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางภูมิปัญญาของท้องถิ่นได้ เป็นการกลับไปศึกษารากเหง้าทางวัฒนธรรมของสังคมไทยที่นับวันจะถูกกลืนและอีกประการหนึ่ง การศึกษาดังนี้จะเป็นแนวทางในการศึกษาวรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้ประเภทอื่นๆ ซึ่งยังมีอยู่อีกเป็นจำนวนมาก

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาลักษณะความเป็นชุมชนที่ปรากฏในวรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้ประเภณีทานประ โลม โลก
๒. เพื่อศึกษาวิถีชีวิตในชุมชนที่ปรากฏในวรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้ประเภณีทานประ โลม โลก

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

๑. สํารวจข้อมูลวรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้ที่เกี่ยวข้องรวมไว้ในห้องสมุดวรรณกรรมท้องถิ่นสถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
๒. คัดเลือกข้อมูลวรรณคดีที่จะนำมาวิจัย โดยคัดเลือกเฉพาะวรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้ประเภณีทานประ โลม โลกที่มีเนื้อหาสะท้อนภาพวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนภาคใต้
๓. ศึกษาสภาพลักษณะและความเป็นอยู่ของชุมชนภาคใต้ในประเด็นต่าง ๆ เช่น
 - ๓.๑ สภาพทางภูมิศาสตร์
 - ๓.๒ วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คน เช่น การประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิตประจำวัน การละเล่นและการมหรสพ ประเพณีความเชื่อ เป็นต้น
๔. วิเคราะห์ข้อมูลที่ปรากฏในวรรณคดีตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
 - ๔.๑ ศึกษาลักษณะความเป็นชุมชนที่ปรากฏในวรรณคดี เช่น
 ๑. ลักษณะของชุมชน
 ๒. ผู้นำและการปกครองชุมชน
 ๓. ความสัมพันธ์ของคนภายในชุมชน
 ๔. การควบคุมทางสังคมในชุมชน

๔.๒ ศึกษาวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และภูมิปัญญาของชาวชุมชนที่ปรากฏในวรรณคดี เช่น

- ๑) การประกอบอาชีพ
- ๒) เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- ๓) การกินอาหาร
- ๔) การรักษาโรค
- ๕) ความรู้และการถ่ายทอดความรู้
- ๖) พิธีกรรม
- ๗) คติความเชื่อของชุมชน
- ๘) การติดต่อสื่อสาร
- ๙) การละเล่นและความบันเทิง

๕. สรุปผลและนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจากเอกสารตามระเบียบวิจัยทางวรรณคดี โดยจะศึกษาจากวรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้ประเภทนิทานประโลมโลก เฉพาะฉบับที่มีการตีพิมพ์แล้ว ซึ่งรวบรวมอยู่ ณ สถาบันทักษิณคดีศึกษา ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยคัดเลือกวรรณคดีที่มีเนื้อหาสะท้อนภาพวิถีชีวิตของชุมชนภาคใต้จำนวน ๑๑ เรื่อง ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

๑. เจ้าพุกโท ๒. ภูเขาหง (พญาหงส์) ๓. ทูคตะ ๔. จำปาสี่ต้น ๕. มัทรี (มัทรี) ๖. นายตัน
๗. สีทนนไชย (ศรีธัญไชย) ๘. สุวันสาม (สุวรรณสาม) ๙. พระรถเมรี ๑๐. ปลาบู่ทองคำภย์
๑๑. วันคาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

วรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้ หมายถึง หนังสือที่แต่งขึ้นภายในอาณาเขต ๑๔ จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย โดยไม่คำนึงว่าหนังสือเรื่องนั้นจะแต่งในจังหวัดใด

นิทานประโลมโลก หมายถึง เรื่องที่เขียนขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นหลัก แม้สาระของเรื่องจะมีคติและแทรกคำสอนไว้แต่ก็ไม่ได้เน้นเป็นเรื่องสำคัญ

วรรณคดี ในงานวิจัยนี้หมายถึง หนังสือที่แต่งขึ้น ใช้ในความหมายกว้างโดยไม่มีนัยของเกณฑ์ประเมินค่า

วรรณคดี หมายถึง วรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้ประเภทนิทานประโลมโลก ซึ่งเป็นข้อมูลที่น่ามาศึกษา ผู้วิจัยใช้เมื่อต้องการกล่าวถึงภาพรวมของวรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้ประเภทนิทานประโลมโลกเพื่อลดปัญหาการใช้คำฟุ่มเฟือย

วิถีชีวิต หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม เช่น การกิน การอยู่อาศัย การศึกษา การประกอบอาชีพ การพักผ่อน การรักษาโรค การประกอบพิธีกรรมและความเชื่อ เป็นต้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

การอ้างอิงข้อความจากวรรณคดี ผู้วิจัยจะใช้ตัวสะกดและอักษรวิธิตามต้นฉบับ ดังนั้นหากวรรณคดีเรื่องใดไม่ได้ปริวรรตเป็นภาษาปัจจุบัน ผู้วิจัยก็จะยกข้อความ โดยคงตัวสะกดนั้นไว้

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับวรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้

มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับวรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้ประเภทนิทานประโลมโลก ส่วนใหญ่มุ่งศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบในแนวทางการศึกษาวรรณคดี เช่น ภาษา สำนวนโวหาร ลักษณะคำประพันธ์ เป็นต้น และวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดี เช่น คุณค่าในด้านการสะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรมภาคใต้ เป็นต้น มีทั้งการศึกษาจากข้อมูลวรรณคดีหลายเล่ม ซึ่งเป็นการศึกษาในแนวกว้าง และศึกษาจากวรรณคดีเพียงเล่มเดียวแต่ศึกษาทุกแง่มุม เป็นการศึกษาในแนวลึก

งานวิจัยจากวรรณคดีหลายเล่ม ได้แก่

ปริญญาานิพนธ์ของปราณี ขวัญแก้ว (๒๕๑๘) ศึกษาวรรณคดีชาวบ้านจาก “บุคคำ” ตำบล ร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช วรรณคดีที่นำมาศึกษามี ๓ เรื่องคือ พระรถ เเมรี หอยสังข์ วันคาร โดยศึกษาที่มาของเรื่อง ธรรมเนียมนิยมในการแต่ง จุดมุ่งหมายในการแต่ง ลักษณะคำประพันธ์ แนวคิด การดำเนินเรื่อง คุณค่าด้านสุนทรียะ ค่านิยมสังคม วัฒนธรรมและ ประเพณี

งานวิจัยของอุดม หนูทอง (ม.ป.ป.) ศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ประเภทนิทาน ประโลมโลกโดยรวบรวมต้นฉบับได้จำนวน ๒๖ เรื่อง นำมาศึกษาในด้านผู้แต่ง วัตถุประสงค์ในการแต่ง ยุคสมัยที่แต่ง เนื้อหา รูปแบบการประพันธ์ บ่อเกิด และคุณค่า ผลการศึกษาพบว่า นิทาน ประโลมโลกเป็นกระจกเงาสะท้อนภาพอดีตของปักษ์ใต้ไว้ได้มากเกือบจะสมบูรณ์ครบถ้วน ทุกแง่มุม

ปริญญาานิพนธ์ของธำรง กาญจนธานี (๒๕๒๗) วิเคราะห์วรรณกรรมนิทานท้องถิ่นภาคใต้ จำนวน ๖ เรื่อง โดยมุ่งศึกษา ๒ ประเด็นคือ วิเคราะห์สัญลักษณ์ และศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อ ประเพณี และค่านิยมของสังคม ที่ปรากฏในวรรณกรรมนิทานท้องถิ่นภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า ในด้านสัญลักษณ์ วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ใช้สัญลักษณ์ที่มีลักษณะเด่นเฉพาะตัวไม่ซ้ำกับที่ ปรากฏในวรรณคดีแบบฉบับ ส่วนเรื่องความเชื่อ ประเพณี และค่านิยมของสังคมนั้น สะท้อน ลักษณะทางสังคมของภาคใต้ให้เห็นหลายประการ เช่น ความเชื่อเรื่องกรรม ความเชื่อเรื่องนรก สวรรค์ ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีทำขวัญ และประเพณีการบวช เป็นต้น

วิทยานิพนธ์ของ รัชดา เสพมงคลเลิศ (๒๕๓๕) ศึกษาจินตภาพ ในนิทานประโลมโลก ท้องถิ่นภาคใต้จำนวน ๑๔ เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า กวีมีกลวิธีการสร้างจินตภาพ ๒ ลักษณะคือ การ กล่าวตรงไปตรงมา และการใช้โวหาร เช่น อุปมา อุปลักษณ์ ปรนายนัย อติพจน์ สาธก ปฏิรูปจน์ เป็นต้น ซึ่งจินตภาพในนิทานประโลมโลกท้องถิ่นภาคใต้ได้สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมของชาว ไทยภาคใต้ ๒ ลักษณะคือ ภาพสะท้อนสังคมและภาพสะท้อนวัฒนธรรม

ส่วนงานวิจัยจากวรรณคดีเล่มเดียว ได้แก่

งานวิจัยของชวน เพชรแก้ว (๒๕๒๖) ศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้จากต้นฉบับหนังสือ บุคดำ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เรื่อง สิทนน ไชย ได้ข้อสรุปว่า คุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรมของ วรรณกรรมเรื่องนี้ได้สะท้อนให้เห็นหลายแง่มุม เช่น สะท้อนรูปแบบของสังคมที่เห็นได้ชัดคือ ความเป็นอยู่ของชาวบ้านนอกที่ต้องเข้าป่าเพื่อเก็บผักหักพิน และหาของป่ามาใช้ในการดำรงชีพ การตากข้าวเปลือกไว้บนนอกชานบ้าน การที่คนยากไร้เข้าพึ่งพาอาศัยวัด การเรียไรเงินจากชาวบ้าน เพื่อทอดกฐิน การมีข้าทาสบริวารไว้รับใช้เจ้านาย การใช้เครื่องใช้ชาวบ้านหลายอย่าง เช่น เหล็กคี่ ไฟ การฟังเทศน์ การปรุงอาหารในครัวไฟที่ใช้ก้อนหินตั้งเป็นสามเส้า หรือการใช้เชิงกราน เป็นต้น

วิทยานิพนธ์ของอินทิรา บุญยาทร (๒๕๓๑) เรื่อง การศึกษาพระรตเมรี ฉบับคำบล ร่อนพิบูลย์ ศึกษาวรรณกรรมเรื่องพระรตเมรีซึ่งคนไทยรู้จักกันเป็นอย่างดี ในภาคใต้มีปรากฏเป็น วรรณคดีมุขปาฐะคือ เพลงกล่อมเด็ก และการแสดงพื้นบ้านคือ โนรา และวรรณคดีลายลักษณ์ ซึ่งมี หลายสำนวน วิทยานิพนธ์เล่มนี้ศึกษาพระรตเมรีจากต้นฉบับหนังสือบุคดำ โดยศึกษาวรรณคดีเรื่อง นี้ในแง่ตัวอักษรและภาษา รวมทั้งรูปแบบตัวอักษรและอักษรวิธี จากนั้นได้ศึกษาเนื้อหา สำนวน ภาษา พฤติกรรมของตัวละครในรูปแบบวิเคราะห์การดำเนินชีวิตที่จะ สะท้อนภาพสังคมพื้นบ้าน และศึกษาเนื้อหาในแง่โลกทรรศน์ที่ปรากฏเป็นลักษณะวรรณกรรมพื้นบ้าน เกี่ยวกับการดำเนิน ชีวิตของประชาชนทั่วไป ค่านิยม วัฒนธรรม และความเชื่อ

วิทยานิพนธ์ของ โสรัดยา สังข์ทอง (๒๕๔๐) เรื่อง "พญาหงส์" วรรณกรรมจังหวัด สุราษฎร์ธานี: การศึกษาเชิงวิเคราะห์ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า วรรณคดีเรื่องนี้ เป็นวรรณคดีชาดกใน พุทธศาสนา อันปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก กวีได้นำเค้าโครงเรื่องมาจากพระไตรปิฎกแล้วผูกเป็น ร้อยกรองเฉพาะถิ่น สอดแทรกสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่พบเห็น จุดมุ่งหมายเพื่อให้อ่านและฝึกหัด สวด แต่งในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ใช้รูปแบบคำประพันธ์คือ กาพย์ ๓ ชนิด ส่วนศัพท์ใช้คำ ภาษาไทยกลางและภาษาไทยใต้ เนื้อเรื่องมุ่งสั่งสอนธรรมะแก่ผู้เสพ มีคติธรรมคำสอนและหลัก มนุษยธรรมที่สามารถปฏิบัติได้ ประเด็นสุดท้ายคือ กวีสะท้อนให้เห็นขนบธรรมเนียม ประเพณี ตลอดจนค่านิยม ความเชื่อด้านต่างๆ ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ของชาวภาคใต้ได้อย่างชัดเจน และแสดง ให้เห็นการปกครองของคนสมัยนั้นด้วย

นอกจากงานวิจัยข้างต้นแล้ว ยังมีการศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับ “รัฐ” ที่สะท้อนอยู่ในวรรณคดีภาคใต้ทั้งวรรณคดีมูขปาฐะ และวรรณคดีลายลักษณ์ ได้แก่ บทความของนิธิ เอียวศรีวงศ์

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (๒๕๒๖) เขียนบทความเรื่องคติเกี่ยวกับรัฐของประชาชนไทยจากวรรณกรรมปักษ์ใต้ โดยศึกษาจากวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้หลายประเภท ได้แก่ วรรณกรรมนิทาน วรรณกรรมเพลงกล่อมเด็ก วรรณกรรมประกอบการแสดง ผลการศึกษาทำให้มองเห็นแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจรัฐที่สะท้อนจากสายตาของประชาชนผ่านวรรณกรรมของชาวบ้าน ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็น “วัฒนธรรมราษฎร” ในขณะที่วรรณคดีแบบฉบับจะเป็น “วัฒนธรรมหลวง” ดังนั้น ภาพที่สะท้อนผ่านวรรณกรรมท้องถิ่นทำให้เข้าใจคติที่ประชาชนภาคใต้มีต่อรัฐ ซึ่งเป็นไปในลักษณะที่สรุปได้ว่า “รัฐตามคติของประชาชนเป็นชุมชนทางการเมือง ซึ่งมีการสถาปนาอำนาจอธิปไตยของตนเอง และตามความคิดของประชาชน อำนาจอธิปไตยนั้นเป็นอิสระในตัวเอง องค์ประกอบของอำนาจอธิปไตยนั้นเป็นทั้งบุคคลและเทพารักษ์ และพระพุทธเจ้ากับสถาบันที่เนื่องด้วยพุทธศาสนา รัฐตามคติของประชาชนดำรงอยู่เพื่อการผลิตเพื่อดำรงชีพ จุดมุ่งหมายนี้เป็นเงื่อนไขของการสถาปนาอำนาจอธิปไตยในรัฐ และทำให้กิจกรรมของรัฐมีขอบเขตจำกัดอยู่เพียงอย่างเดียว”

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้เข้าใจวิถีชีวิตของชุมชนภาคใต้ในอดีตกาลที่บันทึกไว้ในวรรณคดีท้องถิ่น อันเป็นผลผลิตทางสังคมของยุคสมัย ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจสังคมภาคใต้มากขึ้น
๒. ทำให้มองเห็นและเข้าใจภูมิปัญญาชาวบ้านภาคใต้ที่แฝงอยู่ในวรรณคดีชัดเจนมากขึ้น
๓. ทำให้ตระหนักถึงคุณค่าวรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้ ซึ่งเป็นข้อมูลทางคติชนวิทยาที่สำคัญของชุมชน และเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของท้องถิ่นไทย
๔. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยวรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้ประเภทอื่นๆ ในอนาคต